

Bornem I.220

1. az dē ki:kərə nē stē:kfo:gəl zin zæn zə bənət
2. maine vrint ez dē blumē gu gi:tn
3. se.gəwūrəX spinēzə nēmi:ə as mē mafinā - of : - masine
4. spētən is kwa.u wærək
5. up da sXip kre.gəzə bəsXyməl(d) bru:ət
6. dē sXra:ənwērəkər ɛ. nē splētər i zæne vijər
7. dē sXipər lækte zæn lipən af
8. in da fabrik es niks tē zin
9. kumi: mæ kinəkə kum
10. bu:əs tapt ūs fir supē (*kleine glazen*) - of : - putē (*grote*) | pi.ntē bir |
11. brijnd ūs twi:ə kilo. kri:kə -
12. zæmən - of : zamē mē - ɔlə gəv.a.əvə dra:ə li.tərs wa:ən *ustXədrunjə*
13. a dri:əgdē nū ma:ə mē. nē klipər
14. kēm zəj kni. gəzin
15. wātənɑ:uvət wad ni fə.l nēmi:ə gəvi:rt
16. kβəm bla:ə dak me:jə:lə ni mē.gəgum bæn
17. kəmeki:k da ni Xədu(n) zelē - of : - zənē
18. di:ə(n) datur afkumt
19. ən spinəkup - ən spinəkupənət - kupjə.gər
20. klak - bənət - wæ: - padəstul - a:uX - vɑs - pə:pər
21. diē kjærel dē. gil dē wə.rlt fəXtē
22. ksala. pə.rlikəs Xə.vən
23. iŋəlantu. fə.l a. sXə.pən afbrē.kə
24. a ɛ fazl.vən i.əz əm bēt Xəkre.gə
25. gef mai twi:ə bri:ə sti.ənē - bri:ər - dē bri:ətstē
26. da stambelt stv.tu. nēmi:ə
27. diē man ɛ.d ə lə.və gəlæk nē gru.ətn i.ər
28. lysifs.r ez in dən e.məl ni Xəble.və
29. dē sXo.lkindern emē metē mi.əstər nū. dē zi:ə gəwəst
30. kan tuX ni kumē vō. dak Xriəd bæn
31. dē bi.əstē dri:kə gə.r lə.əzəmē.l
32. ai kani Xu wærəkən ai pɑ.n i zəj kē:l
33. stekt i.əs nē stē.l in di.əm basəm
34. niē - metē kē.gəls wātər nēmi:ə gəspelt
35. s.la - kēm al twi:ə ki.əm up a. gəru.pə
36. di pə.r es ni rə.əp - dū zit nūg ən wite kē. in
37. zə zai wəX nū. tfelt
38. zə.d i.əst sē gelt ɔləpən updun
39. ai zald nū.ət ni fə.r brijə
40. zez deləft fan əl mēləkwa.ət
41. dē man mut sēm vra. bəsXærəmē - of : - mut fō. zəm vra. stun
42. in tsXəl zwamən es Xəvu.rlak
43. aiz æræg umdatn stærək ɛs
44. wælē mutē dū delft fan emē əj gælē dander ɛlft
45. ɔləp nəkē da bēdēn upafē
46. unzē metsər esu. vət az ə værəkə
47. zə sprijən umtərvəst ɣər ən warij
48. dən uvənir zal dēm bu.əm aff.nte
49. dū.d i.əstē vənstər i.əs tu.
50. tβəgintē klipē vō di.əstē mis - dū.əXmis - tluf
51. ən spræ: - vɑsəXudər - vɛrspræ:m - da bēgindəm v.ətē bræ:n (*dat begint zich uit te breiden. bvb. een gehucht*)
52. dē suldv.tən emē da fra.menz ə.l v.r afXəsne:jə
53. zə vū.dər ɛ. əm zes ju.r ləj nū. dē sXo.lu.tə gun
54. kēməd em afXəru.ən vɑ zə lu.t ləjstwu.tər tē gun
55. və.l vjæ.zə zidi. ni fə.l
56. jæ.rə putē zəni fəl wæt
57. dē pɑ.l stud in dən jæ:t
58. in mijæt ezd nuX tē kɑ:t fē tē kɑtsə
59. di kjæ.s Xəfd ə klɛ:r liXt ɛ.
60. a itruk mē tβjæt sainē stjæt
61. tyn kwumdə gələn i.r ɔlə ju.rə nū dē kærəmys
62. dē pu.tər za. dad unzi.ər vulmukt ɛs
63. gə zugt ma. wəl mū gə sprukte.gə mɑ.i ni
64. dē zwuləmē zelē gun tryXkumē
65. gudē gɑ.ə vandv.X ni ku:tē
66. ɛ.tē zələn uək Xərə kəs
67. zænē mu(n)tɑ:r ɛs kaput - ai lē slo:t = *ergens tussen gepraamd.*
68. tē nē wærəmən dɑXəwəst ən tēs nē zy:tn v.vət | zɑXt - zuXt |
69. da manəkē lap bærəvyts
70. dɑz əm bæst in di kæn
71. kwa datəm bri.vdru.gər - of : - datē faktər - nēm bri:f bruXt
72. kēm pɑ.ən v mæn ɛt
73. ka mē Xm dwæs fulək um
74. nū. tsXuftɑ.ət spanēmē tβjæt in dē ny.f kær
75. kēm al wɑ kɑtsə vɑ vō. dnum
76. dē zom van dē kə:ninj ɛ. uək suldu.t Xəwəst
77. wētē gai gi.nəm bə.gəmv.kər wu.ənē
78. di ru.əzən emē ləjə dō.rəs
79. kXəlu.əfər niks fan
80. tkinəkē wəʃ dū.ət fō. dast kustn dū.əpə
81. zæn u:ərn ɛ zæn u:əgə lu:əpə
82. ə.l duxTərken ɛs me:jə kərəfkə nū dēm bus Xum br.əmbezē plykē
83. dvr ɛs nē spēt fan di li:ər
84. ai zetē zæn stro:t o.pə
85. tfulək suXt anders niks as Xelt ən rækɔdum
86. ɔlə munt ɛʃ dru.əX fan dən dast
87. di wəX lapt krum - tez um ləjstwu:
88. ikuXt fē dē klæ.nən ən truməlke
89. dēm buk ɛs Xəstɑrəvə van: kɑst in tē slike
90. sē li.kə wɑs kɑt əj gu:
91. in tlumər ezd best
92. nē sXitər mut Xu. kynē lunjə
93. zykt i.əs nū mɑ.in: ut
94. kwe.t ni wu dəkən mut Xu zy:kə
95. nē ku:lə keldər ɛs Xu fō. tβir
96. kmust usəmbly.trinjə vō tē vərklukē
97. kmut i.əst.fujər in dē stal vy:rə
98. mæm bry:r wɑs my:X
99. dē mēləkbu.r dū. nē gru.ətn tu:ər
100. di bō.tər'melək ez dyn ən zy:r - styrtrəmē tryX
101. wælē zɑ.n diē pyt kynē vylən up ən yr
102. əz up sē py:nt - səkjr: (*1° van een persoon, 2° van een werk*)
103. ai kum nū.ət Xiənē mənɣ:tə lu:t
104. in italē zændər bærəgə di vi:r spɑ:n
105. dərəfdē gai dvr up dɑ:n
106. tē bu:əm eməz ə styk fan dē bryXəvə.rə

107. gə mut ūn s fə.lən i.əs kumə kərə
 108. ə.s fa lə.və kumə me əŋ gui bazə gelt
 109. di dər es s fam by.kənət Xəmvukt
 110. əŋ gətra.də vra. mut kynə nu.ən
 111. kəm i. gəs Xəzv.ət mu twas Xı gu. su:t
 112. dəm brar zə dat nuX tə kustlaik es fə tə ba:n
 | dir |
 113. bakə - iŋ bak - ga. bakt - a. bakt - baktən -
 wa.ə bakə - iŋ baktə - ga. baktə - a. baktə -
 wa.ə baktə - wəln emə gəbakə
 114. bi:ən - iŋ bi:ə - ga. - a. bi:ət - wa.ə bi:ən - bi:əmə
 iŋ bi.ədə - of: - bu.ədə - kəm gəbu.ən - bi.ədə -
 of: - bu.ədə - zəln u.ək
 115. tɛz ə klæ:n mu tɛz ə fu.ən
 116. gə ky.nd i.r ə.rə krə.gən up də mæt
 117. ə Xəzə. datn up ma.i zal pa.zə
 118. tma.sə zə. datn gəlæk v.ə
 119. dv wu.rə va.əf pra.zə
 120. undər di.ən i.ək ligə vəl i.ək
 121. twu.tər zal gv zu.ən - tsu.əd al
 122. tu. es nuXry:n - tɛs nuX mu rɛs - of: - pazəkəs -
 Xəmv.ət
 123. majuns mu.kəzə mstən do.rə van ən ə.
 124. da bu.əməkə zal dv mujələkynə grujə
 125. də pas'tu.ər ɛ Xujə wa.ən
 126. də datsəz emən unz a:d u.əs afXəbrant
 127. də mələk spi.ət v.ətə kujə.ln ər
 128. də kastər luit fə də kru.əsə
 129. də tre.mə van də krawu.gəm bu.əgə - of: -
 gun də. vā.n tXəwiXt
 130. suməgə mēnsə snytn ə.lnə.ʃ ət v.ət
 131. zəmən em blat əŋ gra:t Xəslv:gə
 132. də sa:ʃ es wa fla:
 133. də sni.ə lɛ.tik
 134. tɛz ni.əwəXait lə.ə dak a. gəzɪn em
 135. ni.pu.ərt wad na. əŋ giəl ny:f stat
 136. dun - iŋ dunt - ga. du.gət - a. du.gət - wa.ə
 dunt - ga. du.gət - sa. dunt - iŋ de:t - ga de.gət -
 a. de:t - wa.ə de.nt - ga de.nt - sa de.nt -
 de.kiŋ da - dadi mu de. - dasəd mu dem
 137. du.əpə - du.əpkli.ət - du.əpfū.nt
 138. dasə - a. dast - a. dastə - a ɛ Xədasə
 139. binə - iŋ bin - ga. bi.nt - a. bi.nt - wa.ə binə -
 ga. bi.nt - sa. binə - bi.ntən - bū.ntən - ik em
 gəbunə
 140. *Locale landmaten* : ən ruj = 5,60 m. × 5,60 m. -
 (bru.bantə ruj *tegenover* də vlandərsə ruj) -
 ən daXwant = undert rujə - *Vroeger* em byndər
 = 2 dagwand.
 141. *Waternamen* : də va.əvər (*oude Schelde*) -
 di.əstə be.ik - də twi.də be.ik - də gu.əl (*gegraven
 afloop*) - dən trəkXrəXt - də grui.tə wil - də
 krə.gəwil - də grui.tə krə.X - də klə.nə
 krə.X - dəm bləkpyt (*oude rootput*).

De naam van deze gemeente in haar eigen dialect is : barəm

De inwoners heten : barəmənərs

Hun bijnaam is : de bruksXa.ətərs fam barəm

Het aantal inwoners op 31-12-1920 was : 7.510 ; daarin is begrepen het duizendtal inwoners van de Bornemse parochie Brans (I. 265a).

Taaltoestand. De voornaamste wijken zijn : bu.ətəlant - klə. mēXələ - dy.rəgum - (dəm) buskant - da. - De wijk Boskant spreekt ongeveer zoals de parochie Brans, en enigszins verschillend van het Bornems.

Een paar families, de kasteelheren vooral, spreken te B. Frans ; twee Hollandse inwijkelingen spreken Hollands. Studentenverenigingen streven naar beschaafd Nederlandse uitspraak.

De bevolking bestaat er hoofdzakelijk uit landbouwers en mandenmakers ; er zijn ook een paar honderd werklieden die ofwel in de locale weverij en brouwerijen arbeiden, ofwel te Willebroek en aan de Antwerpse dokken hun bezigheid vinden.

Zegslieden : 1. Brijs, Lodewijk ; 44 j. ; onderwijzer te B. en hier geboren ; heeft hier altijd verbleven. V. en M. zijn insgelijks van B. ; hij spreekt buiten de klas gewoonlijk het Bornems van het centrum.

2. Juffr. Merckx ; 25 j. ; is geb. te B. en heeft er steeds verbleven. V. van Antwerpen ; M. van B. ; zij spreekt gewoonlijk Bornems (hielp slechts controleren van 1 tot 20).